

Register neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premožnin

Normativna podlaga: Stvarnopravni zakonik, Zakon o izvršbi in zavarovanju, Zakon o davčnem postopku, uredba o registru neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premožnin, ki je bila sprejeta ter objavljena v marcu 2004 (Uradni list RS, št. 23/04, 66/06 in 16/08).

Vsebina: Register neposestnih zastavnih pravic predstavlja javno in centralno vodeno informatizirano bazo podatkov, v katero vpisi imajo konstitutivni učinek in za katere velja tako pozitivno kot negativno materialno publicitetno načelo. Konstitutiven učinek vpisa v register pomeni, da nastane neposestna zastavna pravica šele s trenutkom njenega vpisa v register in ne že s sklenitvijo notarskega zapisa ali sestavo rubežnega zapisnika (četrti odstavek 171. člena SPZ in prvi odstavek 87. člena ZIZ). Negativni publicitetni učinek vpisa pomeni, da nihče, ki v pravnem prometu ravna vestno, ni dolžan vedeti za obstoj zastavne pravice na določeni premožnini, če ni vpisana v register (drugi stavek četrtega odstavka 177. člena SPZ). Pozitivni publicitetni učinek vpisa pa pomeni neizpodbitno domnevo, da vsak ve za obstoj zastavne pravice, ki je vpisana v registru (prvi stavek četrtega odstavka 177. člena SPZ).

V Registru neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premožnin se vodi evidenca le za premožnine oziroma njihove solastniške deleže določene z uredbo. To so: zaloge, oprema, vozila (motorna in tirna vozila, motorna kolesa ter prikolice in polprikolice) in živali (govedo in kopitarji).

Pridobivanje podatkov: Vpise v register opravlja AJPES na podlagi zahteve notarja, izvršitelja, davčnega izvršitelja ali drugega javnega organa, ki je z zakonom pooblaščen za vlaganje zahtev za vpis. AJPES je na zahtevo za vpis vezana in je ne sme zavrniti. AJPES ni pooblaščen za odločanje o upravičenosti posameznih vpisov v register in tako o dopustnosti in upravičenosti vpisa odločajo notarji, izvršitelji, davčni izvršitelji oziroma drugi z zakonom pooblaščen javni organi. Ti tudi odgovarjajo za morebitno škodo, ki bi bila posledica neutemeljenega vpisa, AJPES pa bi odgovarjala v primeru, če utemeljenega zahtevka za vpis ne bi vpisala popolno ali pravilno. Bistveno za vpis pa je tudi dejstvo, da se ta lahko opravi le na podlagi listin, ki nesporno dokazujejo obstoj pravnega temelja za vpis nastanka, spremembe ali izbrisa posamezne pravice v register.

Opis in pogoji dostopa do evidence: Register neposestnih zastavnih pravic omogoča vsakemu potencialnemu pridobitelju, da se enostavno, zanesljivo in brez velikih stroškov seznanji z (ne)obstojem neposestne zastavne pravice na premožnini. To lahko stori z vpogledom v register na spletnem portalu AJPES ali pa z naročilom uradnega izpiska iz registra prek naročilnice ali osebno na vsaki od izpostav AJPES.

Izpise podatkov, naročene z naročilnico, AJPES posreduje naročnikom s priporočeno klasično pošto, po telefaksu ali pa jih naročniki osebno prevzamejo. Izpise podatkov iz registra AJPES naročnikom zaračunava v skladu z Nadomestili za vpis in izpis podatkov iz registra neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premožnin.